

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

TRẦN THỊ KIM OANH

**CÔNG CUỘC XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
Ở HUYỆN BẢO THẮNG TỈNH LÀO CAI (2007-2015)**

Chuyên ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 60.22.03.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Xuân Minh

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình nghiên cứu: *Công cuộc xây dựng nông thôn mới ở huyện Bảo Thắng tỉnh Lào Cai (2007 – 2015)*, dưới sự hướng dẫn của TS. Nguyễn Xuân Minh là kết quả nghiên cứu của cá nhân tôi. Các số liệu và kết quả được trình bày trong luận văn là trung thực. Những chỗ sử dụng kết quả nghiên cứu của các tác giả khác đều được tác giả trích dẫn rõ ràng.

Tôi xin chịu trách nhiệm trước Hội đồng chấm Luận văn và Nhà trường về sự cam đoan này.

Thái Nguyên, ngày 2 tháng 11 năm 2016

Tác giả luận văn

Trần Thị Kim Oanh

XÁC NHẬN

TRƯỞNG KHOA LỊCH SỬ

CÁN BỘ HƯỚNG DẪN

PGS.TS. Hà Thị Thu Thủy

TS. Nguyễn Xuân Minh

LỜI CẢM ƠN

Trước hết tác giả xin bày tỏ lòng tri ân sâu sắc tới thầy hướng dẫn khoa học TS. Nguyễn Xuân Minh đã tận tình chỉ bảo, định hướng khoa học và trực tiếp hướng dẫn cho tác giả trong quá trình hoàn thành đề tài nghiên cứu.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong khoa Lịch sử trường ĐHSP Thái Nguyên, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Lào Cai, Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Lào Cai, UBND huyện Bảo Thắng, Trường THPT số 1 Bảo Thắng... đã tạo điều kiện thuận lợi về mọi mặt để tác giả hoàn thành luận văn.

Tác giả cũng xin bày tỏ lòng cảm ơn chân thành đến gia đình, đồng nghiệp, bạn bè đã luôn đồng hành giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Tác giả xin cảm ơn những đánh giá, nhận xét của Hội đồng khoa học bảo vệ luận văn.

Thái Nguyên, ngày 2 tháng 11 năm 2016

Tác giả luận văn

Trần Thị Kim Oanh

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC HÌNH, SƠ ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. KHÁI QUÁT HUYỆN BẢO THẮNG TỈNH LÀO CAI TRƯỚC CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI	13
1.1. Vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên và các nguồn tài nguyên thiên nhiên ..	13
1.1.1. Vị trí địa lí	13
1.1.2. Điều kiện tự nhiên.....	13
1.1.3. Các nguồn tài nguyên thiên nhiên	15
1.2. Đặc điểm kinh tế, xã hội huyện Bảo Thắng.....	19
1.2.1. Đặc điểm kinh tế	20
1.2.2. Đặc điểm xã hội	25
Tiểu kết chương 1	29
Chương 2. CÔNG CUỘC XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN BẢO THẮNG (2007 - 2015)	30
2.1. Chủ trương của Đảng và Nhà nước về xây dựng nông thôn mới	30
2.1.1. Quan niệm về nông thôn và nông thôn mới.....	30
2.1.2. Chủ trương của Đảng và Nhà nước về xây dựng nông thôn mới	33
2.2. Sự vận dụng của Đảng bộ, chính quyền địa phương về xây dựng nông thôn mới	43
2.2.1. Sự vận dụng của Đảng bộ, chính quyền tỉnh Lào Cai.....	43

2.2.2. Sự vận dụng của Đảng bộ, chính quyền huyện Bảo Thắng và quá trình thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới	46
Tiểu kết chương 2	62
Chương 3. MỘT SỐ NHẬN XÉT QUÁ TRÌNH THỰC HIỆN CÔNG CUỘC XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN BẢO THẮNG	64
3.1. Sản xuất phát triển, thu nhập của người dân được nâng lên.....	64
3.1.1. Sản xuất nông nghiệp.....	64
3.1.2. Sản xuất công nghiệp – tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ	65
3.2. Đời sống vật chất và văn hóa tinh thần của dân cư nông thôn được cải thiện rõ rệt	66
3.2.1. Đời sống vật chất	66
3.2.2. Đời sống văn hóa tinh thần	68
3.3. Kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội được tăng cường.....	70
Tiểu kết chương 3	75
KẾT LUẬN.....	77
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	82
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCĐ	Ban chỉ đạo
CP	Chính phủ
CTQG	Chính trị quốc gia
CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
KHXH	Khoa học xã hội
HTX	Hợp tác xã
MTTQ	Mặt trận Tổ quốc
MTQG	Mục tiêu Quốc gia
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NTM	Nông thôn mới
Nxb	Nhà xuất bản
NQ	Nghị quyết
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban Nhân dân
QĐ	Quyết định
WTO	Thương mại thế giới
XHCN	Xã hội chủ nghĩa
VHVN	Văn hoá văn nghệ

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Hiện trạng sử dụng đất năm 2010	16
Bảng 2.1. Các tiêu chí trong Bộ Tiêu chí Quốc gia về nông thôn mới	36
Bảng 2.2. Nội dung sửa đổi 5 tiêu chí trong Bộ Tiêu chí Quốc gia về nông thôn mới	38
Bảng 2.3. Công tác chỉ đạo, tuyên truyền xây dựng NTM huyện Bảo Thắng giai đoạn 2011 - 2015	50
Bảng 2.4. Số các xã đạt các tiêu chí trên toàn huyện.....	62
Bảng 3.1. Tỷ lệ lao động có việc làm thường xuyên của các xã xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2011 - 2015	67
Bảng 3.2. Công tác vệ sinh môi trường nông thôn của huyện Bảo Thắng giai đoạn 2011-2015.....	70
Bảng 3.3. Kết quả xây dựng giao thông nông thôn của huyện Bảo Thắng giai đoạn 2011-2015.....	71

DANH MỤC HÌNH, SƠ ĐỒ

Trang

Hình 1.1. Bản đồ hành chính huyện Bảo Thắng giai đoạn từ 1991 đến nay ..	12
Sơ đồ 2.1. Hệ thống quản lí Chương trình MTQG xây dựng NTM.....	42

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Xây dựng nông thôn mới là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước ta, nhằm đẩy nhanh công cuộc công nghiệp hóa và hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn, xóa dần sự chênh lệch về phát triển giữa các vùng, miền, đặc biệt là sự chênh lệch thu nhập giữa khu vực nông thôn và thành thị; tạo điều kiện để người nông dân vươn lên trong công cuộc “xóa đói, giảm nghèo”, tiến lên làm giàu ngay trên địa bàn cư trú.

Trong giai đoạn hiện nay, để xây dựng đất nước ta trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại thì việc xây dựng thành công mô hình nông thôn mới có tầm quan trọng vô cùng to lớn. Nghị quyết số 26-NQ/TW, ngày 5/8/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá X về *nông nghiệp, nông dân, nông thôn*, xác định nhiệm vụ thực hiện *Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới*. Thực hiện thành công nông thôn mới sẽ tạo ra một nền nông nghiệp phát triển toàn diện theo hướng hiện đại, bền vững, sản xuất nông nghiệp có năng suất và chất lượng cao. Chương trình sẽ góp phần làm thay đổi diện mạo nông thôn với kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội hiện đại, cơ cấu kinh tế hợp lý, các hình thức tổ chức sản xuất hài hoà có tác dụng hỗ trợ và thúc đẩy sản xuất phát triển. Xây dựng NTM gắn liền với phát triển hệ thống đô thị theo quy hoạch sẽ tạo điều kiện cho xã hội nông thôn phát triển ổn định, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hoá dân tộc, bảo vệ môi trường sinh thái.

Tuy nhiên, so với các nước phát triển trong khu vực và trên thế giới, nông thôn nước ta nói chung, đặc biệt là khu vực nông thôn ở vùng cao nói riêng vẫn còn nhiều yếu kém. Nông thôn phát triển thiếu quy hoạch, về cơ bản vẫn là tự phát; kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội tuy có những biến đổi tích cực về điện, đường, trường, trạm, song vẫn còn lạc hậu; mức sống vật chất, văn hoá, y tế, giáo dục của cư dân nông thôn được cải thiện một bước nhưng còn ở mức thấp và đặc biệt ngày càng có khoảng cách xa so với đô thị; mức độ ô

nhiệm môi trường sống ngày càng nghiêm trọng; chất lượng hệ thống chính trị ở cấp cơ sở (xã, thôn, xóm, bản), nhất là năng lực quản lý điều hành của cán bộ còn nhiều hạn chế. Trước tình hình đó, Đảng và Nhà nước ta đã đặt ra nhiệm vụ cấp bách là phải đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới, làm cơ sở để thúc đẩy công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp trên khắp các vùng, miền cả nước.

Là một trong những huyện trọng điểm về công - nông nghiệp của tỉnh Lào Cai, nhưng Bảo Thắng hiện vẫn là địa phương có số đông người lao động ở khu vực nông nghiệp, cư dân nông thôn còn chiếm tỉ lệ trên 70%. Vì vậy, vấn đề xây dựng nông thôn mới đang là sự quan tâm lớn của cấp ủy, chính quyền và nhân dân các dân tộc trong toàn huyện.

Là một huyện miền núi, vùng cao, biên giới, nhiều tộc người sinh sống, Bảo Thắng đã tích cực triển khai thực hiện xây dựng nông thôn mới. Huyện uỷ Bảo Thắng đã ban hành nghị quyết về xây dựng nông thôn mới; thành lập Ban Chỉ đạo xây dựng nông thôn mới từ cấp huyện đến cấp xã và triển khai các nội dung về xây dựng nông thôn mới. Vậy, quá trình triển khai thực hiện *Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới* ở huyện Bảo Thắng tỉnh Lào Cai diễn ra như thế nào; kết quả đạt tới đâu và còn có những mặt hạn chế yếu kém nào cần được khắc phục? Đó là những vấn đề cần được làm sáng tỏ trên cơ sở khoa học.

Với những lí do trên, tác giả đã lựa chọn vấn đề: *Công cuộc xây dựng nông thôn mới ở huyện Bảo Thắng tỉnh Lào Cai (2007 – 2015)* làm đề tài Luận văn Thạc sĩ khoa học, chuyên ngành Lịch sử Việt Nam. Việc nghiên cứu đề tài nhằm góp phần tìm ra một số giải pháp cho công cuộc xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Bảo Thắng.

2. Lịch sử vấn đề nghiên cứu

Trong những năm đổi mới, phát triển nông nghiệp, nông thôn và giải quyết vấn đề nông dân là chủ đề thu hút sự quan tâm của nhiều cơ quan lãnh